

מועד קטן יג

משנה. מכניס אדם פירותיו מפני הגנבים, ושולח פשתנו מן המשרה בשביל שלא תאבד, ובלבד שלא יכוין את מלאכתו במועד. וכולן, אם כווננו מלאכתן במועד - יאבדו.

שאלה: בעי מיניה רבי ירמיה מרבי זירא: כוון מלאכתו במועד ומת, מהו שיקנסו בניו אחריו?

- אם תימצי לומר. צרם אזן בכור קנסו בנו אחריו - משום דאיסורא דאורייתא.
 - ואם תמצי לומר: מכר עבדו לנכרי ומת קנסו בנו אחריו - משום דכל יומא מפקע ליה ממצות,
- הכא מאי? גברא קניס רבנן - והא ליתיה, או דלמא: ממונא קניס רבנן, והא איתיה!
תשובת ר' זירא: אמר ליה: תניתוה, שדה שנתקוצה בשביעית - תזרע למוצאי שביעית, נטייה או נדירה - לא תזרע למוצאי שביעית. ואמר רבי יוסי בר חנינא: נקטינן, הטיבה ומת - בנו זורעה. אלמא: לדידיה - קנסו רבנן, לבריה - לא קנסו רבנן. הכא נמי: לדידיה - קנסו רבנן, לבריה - לא קנסו רבנן.
עוד דין דומה: אמר אביי: נקטינן, טימא טהרותיו ומת - לא קנסו בנו אחריו. מאי טעמא - היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק. לדידיה - קנסו רבנן, לבריה - לא קנסו רבנן.

משנה. אין לוקחין בתים, עבדים ובהמה אלא לצורך המועד, או לצורך המוכר שאין לו מה יאכל.

שאלה: בעא מיניה רבא מרב נחמן: שכר פעולה שאין לו מה יאכל מהו?

תשובת רב נחמן: אמר ליה: תנינא, או לצורך המוכר שאין לו מה יאכל. לאתויי מאי - לאו לאתויי שכר פעולה?

דחיית רבא לתשובה: אמר ליה: לא, פרושי קא מפרש.

קושי על רבא: איתביה אביי: אין כותבין שטרי חוב במועד, ואם אינו מאמינו או שאין לו

מה יאכל - הרי זה יכתוב. שאין לו מה יאכל לאתויי מאי - לאו לאתויי שכר פעולה? שמע מינה.

קושי על רב נחמן: מותיב רב ששת: וחכמים אומרים: שלש אומניות עושין מלאכה בערבי

פסחים עד חצות: החייטין, והספרין, והכובסין. החייטין - שכן הדיוט תופר כדרכו בחולו של מועד, הספרין והכובסין - שכן הבאין ממדינת הים והיוצא מבית האסורין מותרין לספר ולכבס

בחולו של מועד. ואי סלקא דעתך שכר פעולה שאין לו מה יאכל שרי - כל מלאכות נמי לישתרו, דהא איכא שכר פעולה שאין לו מה יאכל!

דחיית דברי רב ששת: מתקיף לה רב פפא: אלא מעתה, בנין לישתרי, שכן כותל הגוהה לרשות הרבים - סותר ובונה כדרכו מפני הסכנה!

עוד דחייה לדברי רב ששת: מתקיף לה רבינא: אלא מעתה, לבלר לישתרי, שכן כותבין קידושי נשים גיטין ושוברין!

הבנה אחרת במקור שהביא רב ששת: אלא אמר רב אשי: מועד ארבעה עשר קא

רמית? מועד - משום טירחא הוא, ובמקום פסידא - שרו רבנן. ארבעה עשר וחכמים אומרים: שלש אומניות עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות - משום צורך יום טוב הוא,

מידי דצורך יום טוב - שרו רבנן, מידי דלאו צורך יום טוב - לא שרו רבנן.

משנה. אין מפנין מבית לבית, אבל מפנה הוא לחצרו. אין מביאין כלים מבית האומן, אם חושש להם - מפנן לחצר אחרת.

קושי: אבל מפנה הוא לחצרו - והאמרת רישא אין מפנין כלל!

תירוץ: אמר אביי: סיפא אתאן לבית שבחצר.

ואין מביאין כלים מבית האומן.

קושי: אמר רב פפא: בדיק לן רבא:

סתירה	משנה - אין מביאין כלים מבית האומן	מוליכין ומביאין כלים מבית האומן ואף על פי שאינן לצורך המועד!
פתרון 1	בחולו של מועד	בארבעה עשר
פתרון 2 - הא והא בחולו של מועד	במאמינו	בשאינו מאמינו

חיזוק לפתרון 2: והתניא: מביאין כלים מבית האומן כגון כד מבית הכדר, וכוס מבית הזגג, אבל לא צמר מבית הצבע, ולא כלים מבית האומן. ואם אין לו מה יאכל - נותן לו שכרו, ומניחו אצלו. ואם אינו מאמינו - מניחו בבית הסמוך לו, ואם חושש להם שמא יגנבו - מביאין בצנעה בתוך ביתו.

קושי על החיזוק: תרצת מביאין, מוליכין - קשיא! דקתני: אין מביאין, וכל שכן שאין מוליכין!
העדפת הפתרון הראשון: אלא: מחוורתא כדשניין מעיקרא.

משנה. מחפין את הקציעות בקש, רבי יהודה אומר: אף מעבין. מוכרי פירות, כסות וכלים - מוכרים בצנעה לצורך המועד. הציידין והדשושות והגרוסות - עושין בצנעה לצורך המועד. רבי יוסי אומר: הם החמירו על עצמן.

הגדרות: פליגי בה רבי חייא בר אבא ורבי אסי, ותרווייהו משמיה דחזקיה ורבי יוחנן.

	חד אמר	חד אמר
מחפין	אקלושי	בין אקלושי בין אסמוכי
מעבין	אסמוכי	עושה אותו כמין כרי

חיזוק לפירוש השני: תניא נמי הכי: מעבין - עושה אותו כמין כרי, דברי רבי יהודה.

מוכרי פירות כסות וכלים מוכרין בצנעה וכו'.

שאלה עד דברי ר' יוסי במשנה: איבעיא להו: הן החמירו על עצמן - דלא הוו עבדי כלל (החמיר ר' יוסי שאין לעבוד), או דלמא: דהוו עבדי בצנעה (לר' יוסי, היה מותר בפרהסיא והם החמירו ועשו רק בצינעה)?

תשובה: תא שמע:

מוכרי פירות כסות וכלים מוכרין בצנעה לצורך המועד	רבי יוסי אומר: תגרי טבריא הן החמירו על עצמן שלא יהו מוכרין כל עיקר
צדי חיות ועופות ודגים צדין בצנעה לצורך המועד	רבי יוסי אומר: צדי עכו הן החמירו על עצמן שלא יהו צדין כל עיקר
דשושי חילקא טרגיס וטיסני דוששין בצנעה לצורך המועד	רבי יוסי אומר: דשושי ציפורי הן החמירו על עצמן שלא יהו דוששין כל עיקר

הסבר מילים בברייתא:

רבי דימי	אביי	
כונתא - כוסמת	חדא לתרתי	חילקא
	חדא לתלת	טרגיס
	חדא לארבעה	טיסני

קושי על רב דימי: מיתיבי: חילקא טרגיס וטיסני - טמאין בכל מקום.

- בשלמא למאן דאמר חדא לתרתי לתלת ולארבעה - משום הכי טמאין בכל מקום, דאתכשור,
- אלא למאן דאמר כונתא - אמאי **טמאין בכל מקום**? הא לא איתכשור! תירוץ: כגון דמיקלפן, דאי לאו דשרא להו במיא - לא הוה מיקלפא. שאלה על רב דימי: ואמאי קרי ליה חילקא תשובה: דשקל חלקיהו.

עוד קושי על רב דימי: מיתיבי: הנודר מן הדגן אסור אף בפול המצרי יבש, ומותר בלת, ומותר באורז, בחילקא וטרגיס וטיסני.

- בשלמא למאן דאמר חדא לתרתי חדא לתלת וחדא לארבעה - שפיר, דנפקו להו מתורת דגן.
- אלא למאן דאמר כונתא - דגן מעליא הוא! קשיא!

מעשה: רב הונא שרא להו להנהו כרופייתא למיזל לזבוני כי אורחיהו בשוקא.

קושי: איתיביה רב כהנא: חנות פתוחה לסטיי - פותח ונועל כדרכו, פתוחה לרשות הרבים - פותח אחת ונועל אחת, וערב יום טוב האחרון של חג - מוציא, ומעטר את שוקי העיר בפירות בשביל כבוד יום טוב האחרון. מפני כבוד יום טוב האחרון - אין, שלא מפני כבוד יום טוב - לא! תירוץ: לא קשיא: הא - בפירי, הא - בתבלין.

